

GMINNY
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
87-300 Brodnica, ul. Mazurska 13
tel. 56 495 49 90
NIP 874-16-28-576

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ
W BRODNICY**

ZA ROK 2018

SPIS TREŚCI

I. Wstęp.....	3
II Realizacja świadczeń pomocy społecznej.....	6
III Karta Dużej Rodziny	10
IV Asystentura rodziny.....	11
V Realizacja zadań poprzez współpracę.....	14
VI Podsumowanie.....	17
VII Kierunki działań GOPS na rok 2019.....	21

I. Wstęp

Pomoc społeczna zajmuje bardzo ważne miejsce w systemie zabezpieczenia społecznego. Zakres podmiotowy i przedmiotowy udzielanych świadczeń ciągle wzrasta i ulega rozszerzeniu. Coraz więcej osób i rodzin korzysta ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej. Pomoc społeczna ma umożliwiać rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, które nie są w stanie sami pokonać.

Ośrodek Pomocy Społecznej powinien wspierać osoby i rodziny, ale nie powinien ich wyręczać. Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej powinny dążyć do usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem.

Celem pomocy społecznej jest również profilaktyka, a więc próba zapobiegania wzrastającej marginalizacji społeczeństwa. Jest to bardzo trudne zadanie, bowiem wymaga dużego profesjonalizmu pracowników socjalnych i współdziałania z innymi podmiotami (np. policją, sądem, szkołami). W tym przypadku tylko wspólne działanie będzie przynosiło rezultaty.

Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia z pomocy społecznej powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających jej udzielenie. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać przy tym uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy realizuje swoje zadania na podstawie:

- ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku z późniejszymi zmianami,
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27.08.2004 roku z późniejszymi zmianami, w szczególności zm. z 05.07.2018r.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom ze względu na:

- bezrobocie,
- ubóstwo,
- sieroctwo,
- bezdomność,
- niepełnosprawność,
- długotrwałą lub ciężką chorobę,
- przemoc w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych i niepełnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizm lub narkomanię,
- zdarzenie losowe i sytuację kryzysową,
- klęskę żywiołową lub ekologiczną lub inne uzasadnione przyczyny.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 701,00 zł, zwanej dalej „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”,
2. osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 528,00 zł zwanej dalej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”, przy wystąpieniu co najmniej jednej z okoliczności wyżej wymienionej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje:

1. Zadania własne gminy, do których należy m.in.:

1. Realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.
2. Sporządzenie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej.
3. Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym.
4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych.
5. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, zasiłków celowych specjalnych oraz zasiłków na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.
6. Praca socjalna, fachowe poradnictwo.
7. Świadczenie usług opiekuńczych.
8. Dożywianie dzieci w szkole.
9. Sprawienie pogrzebu.
10. Kierowanie do domów pomocy społecznej osób tego wymagających i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w tym domu.
11. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.
12. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych.
13. Opłacanie składek na ubezpieczenia zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
14. Objęcie szczególną opieką osób bezrobotnych oraz osób borykających się z problemami opiekuńczo- wychowawczymi.

2. Zadania zlecone gminy, do których należą m. in.:

1. Zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych.
2. Udzielanie pomocy cudzoziemcom, zgodnie z art. 5a ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku.
3. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków

związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną.

4. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych.
5. Przyjmowanie wniosków oraz wydawanie Kart Dużej Rodziny.

II. Realizacja świadczeń pomocy społecznej

1. Zadania zlecone gminie – udzielone świadczenia w 2018 roku

<i>Formy pomocy</i>	<i>Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Kwota świadczeń w zł</i>
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	12	12	133 665
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	0	0	0

Źródło: dane GOPS Brodnica/ sprawozdanie MPiPS-03 za 2018 r.

2. Zadania własne gminy (tabela)

Zadania własne gminy - udzielone świadczenia w 2018 roku

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Kwota świadczeń w zł
Dożywianie dzieci i młodzieży w szkole	159	91	104 861
Usługi opiekuńcze	17	17	43 275
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenie losowego	0	0	0
Zasiłki celowe w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	185	184	259.265
Zasiłki celowe i w naturze ogółem	242	233	340 752
Zasiłki celowe specjalne	102	98	43 992
Zasiłki okresowe	91	89	166 218
Zasiłki celowe w formie biletu kredytowego	0	0	0
Zasiłek celowy na pokrycie kosztów pogrzebu	1	1	3 359

Udzielenie schronienia / schronisko	7	7	27 575
Odpłatność gminy za pobyt w DPS	3	3	102 996
Zasiłki stałe ogółem / wydatki/	32	32	143 440
w tym :	24	24	123 126
Zasiłki stałe dla osoby samotnie gospodarującej			
Zasiłki stałe dla osoby pozostającej w rodzinie	11	11	20.314

Źródło: dane GOPS Brodnica/ sprawozdanie MPiPS-03 za 2018r.

3. Udzielone świadczenia w ramach poradnictwa i pracy socjalnej

<i>Formy pomocy</i>	<i>Liczba rodzin</i>
Poradnictwo specjalistyczne w szczególności prawne i psychologiczne	22
Interwencja kryzysowa	0
Praca socjalna	354
Kontrakty socjalne	36

Źródło: dane GOPS Brodnica/ sprawozdanie MPiPS-03 za 2018 r.

4. Powody przyznania pomocy

<i>Powody trudnej sytuacji życiowej</i>	<i>Liczba rodzin</i>
Ubóstwo	159
Sieroctwo	1
Bezdomność	9
Potrzeba ochrony macierzyństwa (wielodzietność)	56
Bezrobocie	104
Niepełnosprawność	113
Długotrwała choroba	57
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego ogółem:	40
w tym:	
- rodziny niepełne	36
- rodziny wielodzietne	2
Alkoholizm	32
Przemoc w rodzinie	28
Trudności w przystosowaniu do życia po	4

<i>Powody trudnej sytuacji życiowej</i>	<i>Liczba rodzin</i>
opuszczeniu zakładu karnego	
Zdarzenia losowe	0
Sytuacja kryzysowa	0
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0

Źródło: dane GOPS Brodnica/ sprawozdanie MPiPS-03 za 2018 r.

III Karta Dużej Rodziny

Na mocy ustawy o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r. Dz.U. z 2017r., poz. 1832, oraz upoważnienia Wójta Gminy Brodnica, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się całokształtem zadań wynikających z obsługi Karty Dużej Rodziny.

Karta Dużej Rodziny przyznawana jest rodzinie, która utrzymuje przynajmniej trójkę dzieci. Dotyczy to także rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Karta przyznawana jest każdemu członkowi rodziny. Dochód rodziny nie jest kryterium przyznania karty. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest dzieciom do ukończenia 18 lub 25 roku życia, jeśli uczą się jeszcze w szkole lub studiują. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio. Osobom niepełnosprawnym karta wydawana jest na czas obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności.

W roku sprawozdawczym wpłynęło 20 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny. Łącznie w 2018 roku wydano 91 kart w tym:

- 38 kart dla rodziców/opiekunów,
- 59 kart dla dzieci.

Koszt wydania Kart dla jednej rodziny wynosi 13,67 zł. Program jest finansowany całkowicie z dotacji z budżetu państwa.

IV Asystentura rodziny.

Realizowane zadania przez asystenta rodziny w 2018 roku.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9.06.2011r. praca asystenta rodziny ma na celu pomoc w przezwyciężeniu trudnej sytuacji rodzinnej. Praca asystenta opierać się powinna na bezpośrednim kontakcie z klientami w ich miejscu zamieszkania. W związku z powyższym częste wyjazdy w teren są niezbędne dla prawidłowej realizacji zadań asystenta rodziny i stanowią około 50% całego czasu pracy. Pozostały czas pracy przeznaczony był na współpracę z instytucjami, urzędami, służbą zdrowia itp. oraz przygotowanie, usystematyzowanie i wypełnianie dokumentacji. Asystent rodziny zatrudniony jest w ramach zadaniowego trybu pracy, co pozwala na pracę z rodzinami w różnych godzinach, także poza godzinami pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy.

Działania, które są podejmowane na rzecz wprowadzenia pozytywnych zmian w rodzinie są liczne i wielokierunkowe. Dla każdej rodziny, po wcześniejszej ocenie sytuacji, został stworzony indywidualny plan pracy, który jest zrealizowany w oparciu o odpowiednio dobrane działania. W 2018 r. asystenturą rodzinną objętych było 20 rodzin.

Liczba rodzin z którymi rozpoczęto współpracę	20
Ilość spotkań z rodzinami (w środowisku rodzinnym)	487
Rodziny pełne	9
Rodziny niepełne	11
Ilość osób w rodzinach, w tym:	71
Dorosłych	27
Dzieci	44

Liczba rodzin z dziećmi umieszczonymi w zastępczej formie opieki	6
Ilość osób dorosłych wykazujących dysfunkcje rozwojowe, zaburzenia zachowania lub niepełnosprawność	21
Ilość dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi lub niepełnosprawnością	8
Ilość osób z problemem alkoholowym	7
Liczba rodzin, w których została wszczęta procedura niebieskiej karty	4
Liczba rodzin objęta nadzorem kuratora	14
Liczba rodzin, które skorzystały z pomocy wspierających (poradnie pedagogiczne, psychologiczne itp.)	20
Liczba rodzin, która odmówiła współpracy z asystentem	4
Ilość rodzin, w których zakończono współpracę	10

Problemy i efekty występujące w rodzinach:

Problemy	Ilość rodzin	Efekty	Ilość rodzin
Brak zatrudnienia	11	Zatrudnienie	9
Brak kwalifikacji zawodowych	4	Podniesienie kwalifikacji zawodowych	0
Zły stan techniczny pomieszczeń	3	Poprawa stanu technicznego pomieszczeń	2

Brak dbałości o najbliższe otoczenie	9	Nabywanie umiejętności dbania o własne otoczenie	6
Niewydolność opiekuńczo-wychowawcza	20	Poprawa umiejętności opiekuńczo-wychowawczych	12
Negatywne zachowania dzieci, postawa społeczna	4	Wykształcenie prawidłowych postaw społecznych dzieci	2
Nie wypełnianie obowiązku szkolnego dzieci	2	Wypełnianie przez dzieci obowiązku szkolnego	2
Wycofanie społeczne dzieci	6	Nabywanie przez dzieci kompetencji społecznych	6
Zaniedbanie zdrowotne	9	Poprawa sytuacji zdrowotnej rodziny	4
Brak umiejętności dbania o higienę	7	Prawidłowe nawyki higieniczne	4
Problemy alkoholowe	7	Podjęcie działań odwykowych	4
Przemoc	4	Ustanie przemocy	2
Niezaradność życiowa	20	Podniesienie wydolności życiowej	11
Wycofanie społeczne dorosłych	9	Aktywność społeczna	5
Niska samoocena	6	Podniesienie samooceny	4
Działania interwencyjne i zaradcze w sytuacjach zagrożenia życia	0		0

Dla osiągnięcia lepszych efektów utrzymywany był stały kontakt z placówkami współpracującymi: pracownikami socjalnymi, kuratorami sądowymi, dzielnicowymi, terapeutami, służbami zdrowia, jak również placówkami dydaktycznymi na terenie Gminy Brodnica. Nawiązano kontakt z pedagogami szkolnymi, psychologami oraz nauczycielami w celu uzyskania jak najbardziej kompetentnej wiedzy na temat dzieci, pochodzących z rodzin, z którymi współpracuje asystent rodziny.

Dla podtrzymania efektów, które udało się wypracować z rodzinami konieczna jest stała kontrola, a także wsparcie ze strony asystenta w stosunku do rodzin. Dlatego też po osiągnięciu sukcesu rodzina nie traci kontaktu z asystentem rodziny, a w dalszym ciągu współpracuje pracując na kolejne sukcesy.

Ważnym jest kontynuowanie działań asystenta rodziny we współpracy z pracownikiem socjalnym Ośrodka. Pracownik socjalny nie ma możliwości prowadzić działań przypisanych asystentowi rodziny, gdyż te działania skierowane na konkretną rodzinę są działaniami ciągłymi prowadzonymi w różnych dniach o różnych porach dnia. Tylko połączenie pracy pracownika socjalnego, asystenta rodziny ewentualnie kuratora sądowego daje pełen obraz sytuacji rodziny i daje możliwość trafnego zdefiniowania form wsparcia, działań krótkofalowych i długofalowych na rzecz rodziny. Taka praca stwarza możliwość uzyskania mniejszych czy większych efektów pracy z rodziną. W roku 2018 asystent rodziny wziął udział w szkoleniach:

- „Analiza sytuacji rodzinnej i narzędzia pracy z rodziną”,
- „W zderzeniu z psychopatą”,
- „Realizacja potrzeb psychologicznych dziecka przebywającego w rodzinie pieczy zastępczej”.

V. Realizacja zadań poprzez współpracę

Do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej ponadto należało: kompletowanie pełnej dokumentacji dotyczącej kierowania i umieszczenia osoby w Domu Pomocy Społecznej, występowanie z wnioskami różnego rodzaju do Sądu, występowanie do Policji celem nadania danej sprawie dalszego biegu oraz

wspólne wizytowanie środowisk, kierowanie wniosków do GKRPA z prośbą o zastosowanie leczenia odwykowego. Ponadto od 2014r. GOPS zajmuje się prowadzeniem spraw związanych z wydawaniem Kart Dużej Rodziny.

Dodam, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnił osobom starszym, schorowanym pobyt i fachową opiekę w Zakładach Pielęgnacyjno-Opiekuńczych i na Oddziałach Długoterminowej Opieki.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy współpracuje z:

1. Urzędem Gminy Brodnica w sprawach związanych z przeprowadzaniem wywiadów środowiskowych dla rodzin ubiegających się o świadczenia i kontroluje czy owe świadczenia są wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem.
2. Sołtysami, radami sołeckimi.
3. Szkołami.
4. Kuratorami sądowymi i społecznymi.
5. Sądem Rejonowym w Brodnicy.
6. Komendą Powiatową Policji.
7. Powiatowym Urzędem Pracy.
8. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.
9. Poradnią Rodzinną (obecnie z Poradnictwem Rodzinnym).
10. Caritasem.
11. Stowarzyszeniami.
12. Proboszczami parafii.
13. Osobami prywatnymi (sponsorami).
14. Organizacjami pozarządowymi i innymi.
15. Kierownik GOPS pozyskał pomoc rzeczową od sponsorów na rzecz najbardziej potrzebujących podopiecznych. Oferowali oni bezpośrednią pomoc w formie:
  - opału,
  - odzieży,

- pościeli i kołder,
- żywności,
- zakupu pampersów dla osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie do zorganizowania spotkania opłatkowego dla dzieci z rodzin najbardziej potrzebujących z terenu Gminy.

W ramach współpracy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił pomocy w formie:

- pomocy żywnościowej dla najuboższych z terenu Gminy Brodnica w ramach współpracy z Brodnickim Centrum Caritas przy realizacji programu PEAD czyli Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Pomoc żywnościową uzyskało 268 rodzin;
- zorganizowanie remontu mieszkania dla podopiecznego, którzy przebywał w bardzo złych warunkach;
- załatwienia formalności związanych z pobytem osób w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w Brodnicy;
- odzieży ze zbiórek GOPS;
- pobytu osób bezdomnych w Schronisku dla osób bezdomnych oraz osób niepełnosprawnych w Środowiskowym Domu Samopomocy przy Brodnickim Centrum Caritas;
- zorganizowania spotkania opłatkowego dla 122 dzieci pochodzących z rodzin najuboższych i zagrożonych różnymi dysfunkcjami i wręczenia paczek ze słodyczami i owocami (środki z budżetu Gminy oraz od sponsorów);
- pozyskanie sponsorów, celem udzielenia bezpośredniej pomocy rodzinom w formie opału, częściowego pokrycia kosztów leczenia, zaangażowanie się w pomocy na leczenie i operację chorych dzieci;
- pozyskanie pomocy w formie drewna opałowego, celem udzielenia bezpośredniej pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i mieszkaniowej;

- znalezienie zatrudnienia.

Kierownik GOPS współpracował z sponsorami, ażeby osoby, rodziny znajdujące się w trudnych warunkach bytowych, zdrowotnych otrzymały wsparcie od Darczyńców. Dzięki dobrej współpracy wielu podopiecznych zostało zabezpieczonych w odzież.

GOPS Brodnica zajmuje się problemami dot. przemocy w rodzinie poprzez uczestnictwo w Zespole Interdyscyplinarnym. Szczegółowe sprawozdanie z pracy Zespołu było przedstawione na posiedzeniu Zespołu.

Należy dodać, że Ośrodek Pomocy na bieżąco sporządza wywiady środowiskowe dla celów Gminy (świadczenia rodzinne) oraz PCPR.

Pracownicy GOPS aktywnie angażują się w organizację uroczystości gminnych, tj. Dożynki, Biesiada Kulturalna Seniorów w Gorczenicy, Bieg Napoleoński. Kierownik GOPS również pozyskuje sponsorów na ten cel.

VI. Podsumowanie

Po weryfikacji dokumentów wynika, że najwięcej rodzin skorzystało z pomocy z miejscowości: Gorczenicy, Karbowa, Kruszynek, a najrzadziej mieszkańcy Podgórze, Bobrowisk, Tamy Brodzkiej, Bartnik, Gorczeniczki, Tywoli.

W 2018 roku ze świadczeń pomocy społecznej skorzystały 294 rodziny tj. 440 osoby. Średnia wysokość zasiłku wynosiła:

- zasiłku stałego – 496,33 zł.
- zasiłku okresowego – 415,54 zł.

Na mocy rozporządzenia rady ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. (Dz.U. 2018 r. Poz. 1358) od 01.10.2018r. wzrosły progi kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej oraz dla osób w rodzinie:

1. Dla osoby samotnie gospodarującej – 701 zł
2. Dla osoby w rodzinie – 528 zł
3. Maksymalna kwota zasiłku stałego dla os. samotnie gospodarującej to 645 zł, dla osoby w rodzinie 528 zł
4. Wartość dochodu miesięcznego z 1 ha przeliczeniowego wynosi 308 zł

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy świadczy usługi w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W roku sprawozdawczym z pomocy w formie zwykłych usług opiekuńczych skorzystało 17 rodzin (głównie osoby starsze lub poważnie chore), ze specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystały 12 rodziny.

Największą grupę świadczeniobiorców stanowią osoby w wieku produkcyjnym, które zmuszone są do korzystania z pomocy społecznej ze względu na brak dochodów lub osiąganie zbyt niskich dochodów z pracy. Brak pracy, a co za tym idzie brak dochodu lub niski dochód, są jedną z najbardziej istotnych i najczęstszych przyczyn korzystania z pomocy społecznej. Liczną grupę stanowią również rodziny wielodzietne i niepełne oraz osoby niepełnosprawne.

Z uwagi na trudną sytuację społeczno-gospodarczą w kraju, można zauważyć, że coraz więcej rodzin żyje w ubóstwie lub na jego skraju. Głównymi przyczynami są :

- brak pracy,
- niskie płace,
- niskie dochody z gospodarstw rolnych,
- niskie świadczenia emerytalne i rentowe,
- niezaradność, zaniedbanie w dziedzinie własnego wykształcenia,
- brak chęci podejmowania jakiejkolwiek pracy,
- niepełnosprawność
- długotrwałe lub ciężkie choroby
- rosnące koszty utrzymania (wysokie ceny podstawowych produktów życia codziennego).

Brak zatrudnienia nie pozwala wielu rodzinom i osobom zaspokoić niezbędnych potrzeb. W ten sposób rodzina staje się zagrożona wykluczeniem społecznym, co jest o tyle groźne, że bardzo trudno takiej rodzinie ponownie stanąć na nogi. Warto wspomnieć, że najczęściej za zjawiskiem ubóstwa w parze podąża również bezrobocie lub niepełnosprawność, nakładanie się takich zjawisk na siebie następuje rodzinie kolejnych problemów oraz frustracji, pogłębia to jej marginalizację. Przedłużanie się takiego stanu rzeczy, u mężczyzn często powoduje sięganie po alkohol, który chwilowo tłumi troski i zmartwienia, lecz powoduje kolejne problemy rodzinne. Jak widać bardzo łatwo rodzinie wpaść w swoistą spiralę wykluczenia, jeden problem, może powodować kolejny itd. W takim momencie najważniejsza jest pomoc w formie profesjonalnej pracy socjalnej, której tylko jednym z elementów jest pomoc finansowa.

Klienci pomocy społecznej to bardzo zróżnicowana i niejednorodna grupa osób, część rodzin bardzo chętnie współpracuje z pracownikami socjalnym, jednak nierzadko są rodziny, które żyją w systemie pomocy społecznej już wiele lat i niekoniecznie chcą podjąć pełną współpracę, mającą na celu liczne zmiany w ich życiu. Często wykonują tylko te zadania im stawiane, które są niezbędne do uzyskania pomocy finansowej. Ta pozorna współpraca następuje wiele problemów w profesjonalnym pomaganiu. Takie osoby często charakteryzują się postawą roszczeniową.

W 2018 roku pracownicy socjalni zawarli 36 kontraktów socjalnych z podopiecznymi GOPS. Duży nacisk należy kłaść na pracę socjalną, ażeby bardziej zmotywować podopiecznych do współpracy, celem wykazania własnej inicjatywy i chęci pomocy samemu sobie i swojej rodzinie. W obecnej chwili konieczne jest zawieranie nowych kontraktów socjalnych aktywizujących do dalszych działań. W obecnych czasach rozbudowano administracyjną stronę pracy socjalnej na przykład poprzez: sprawozdawczość czy wypełnianie obszernych kwestionariuszy osobowych. Poważnym problemem stał się przez to brak czasu na pracę w terenie. Rzeczą oczywistą jest niemożność zaspokajania wszystkich potrzeb finansowych podopiecznych Ośrodka. Niestety większość klientów w

dalszym ciągu naciska na pomoc finansową. Wynika to nie ze wzrostu liczby bezrobotnych, bez dochodu, względnie z niskim dochodem wymagających pomocy materialnej, ale również z postaw roszczeniowych. Dlatego pracownicy socjalni powinni być bardzo przewidujący: jak rozwiązać wiele nurtujących problemów, jak pomóc tym, którzy często wymagają wsparcia, fachowej rozmowy, właściwego ukierunkowania. Wniesienie wielu zmian jest możliwe dzięki fachowej pracy socjalnej, która promuje społeczne zmiany, rozwiązywanie problemów we wzajemnych relacjach oraz wzmocnienia ludzi celem osiągnięcia przez nich dobrostanu.

Możliwości pozyskiwania środków finansowych z Europejskiego Funduszu Społecznego, stworzyły szansę zarówno na podnoszenia kwalifikacji pracowników socjalnych, jak również na realizację ich działań w obszarze pomocy i integracji społecznej. Wszyscy pracownicy Ośrodka w 2018r. uczestniczyli i nadal uczestniczą w licznych szkoleniach, kursach czy konferencjach mających podnieść i uaktualnić ich wiedzę i umiejętność.

Niezwykle ważny jest profesjonalizm pracy socjalnej, który polega na kompleksowej pracy pedagogicznej i psychologicznej z różnymi grupami społecznymi opartej przede wszystkim na zaufaniu. Warto podkreślić, że w dobrej, efektywnej i profesjonalnej pracy socjalnej bardzo istotne jest umiejętne słuchanie i rozumienie, lecz nie wyręczanie. Istotnym jest motywowanie i uczenie odpowiedzialności za podejmowanie własnych działań. Wypracowanie wzajemnych więzi, szacunku jest podstawą do skutecznego rozwiązywania problemów.

Asystent rodziny współpracował z wieloma rodzinami, celem przezwyciężenia ich trudnych życiowych problemów. Niektóre rodziny zagrożone były umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Należy dodać, że problemów opiekuńczych jest coraz więcej.

Kierownik GOPS kładzie nacisk również na zawieranie nowych kontraktów socjalnych, prowadzenie bardziej rozbudowanej pracy socjalnej, w większej

liczbie środowisk, pilotowanie wszystkich spraw na bieżąco, aż do zamknięcia danej sprawy.

Kierownik GOPS podkreśla także, że praca jest efektywna wtedy, kiedy podopieczny otrzyma wyczerpujące wskazówki i fachową poradę, bowiem nie zawsze wszystkim zależy na pomocy finansowej. Ważne jest aby nasi podopieczni czuli się usatysfakcjonowani i zadowoleni, ale także ażeby zrozumieli wiele spraw i podjęli właściwą współpracę z pracownikami Ośrodka.

VII. Kierunki działań GOPS na rok 2019

Analizując sprawozdanie z działania GOPS za 2018 rok najbardziej istotnymi potrzebami są:

- kontynuowanie nienagannej, profesjonalnej i fachowej pracy;
- efektywne aktywizowanie świadczeniobiorców poprzez zawieranie nowych, kolejnych kontraktów socjalnych, celem zmiany postawy podopiecznych;
- regularne monitorowanie realizowanych kontraktów socjalnych;
- regularna wizytacja środowisk;
- pomoc w pozyskiwaniu pomocy dla dziecka i rodziny w programie telewizyjnym „Nasz Nowy Dom”;
- przeprowadzanie wywiadów i realizacja pracy socjalnej w terenie;
- udział pracowników w szkoleniach doskonalących metody i techniki pracy socjalnej;
- rozwijanie różnych metod wsparcia rodziny, służących przede wszystkim dobru dziecka;
- zapobieganie umieszczeniu dziecka w placówce opiekuńczej lub pieczy zastępczej;
- w przypadku umieszczenia dzieci w placówce, współpraca z rodziną w celu powrotu dziecka do rodziny;
- rozwijanie istniejącej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, stowarzyszeniami, fundacjami, zakładami pracy oraz innymi placówkami;
- aktywne i skuteczne działanie w Zespole Interdyscyplinarnym;

- wewnętrzną kontrolą zadań wynikających z zakresu obowiązków danego pracownika (od pracownika będzie wymagane: skuteczne działanie, efektywna praca oraz zachowanie terminów realizowanych zadań). Ponadto wszyscy pracownicy Ośrodka zobowiązani są do wykazania się kreatywnością i nienaganną postawą wobec podopiecznych;
- pogłębianie współpracy GOPS z instytucjami, tj. PUP, Policja, Caritas w celu zwiększenia efektywności pracy z klientem;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- informowanie rodzin wielodzietnych o możliwości skorzystania z Kart Dużej Rodziny;
- złożenie wniosku i realizacja projektu konkursowego, celem aktywizacji podopiecznych GOPS.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Brodnicy
mgr Wiesława Jaranowska